

PETR JANDA

ŽIVÝ ROZHOVOR

Z domova

Haló, tady Impulsovi
od 8.00 hodin na Rádiu ImpulsRozhovor
Eva Zahradnická
reportérka MF DNES

Ministryně pro místní rozvoj v demisi Klára Dostálová má ambiciózní plány. Přípravuje úplně nový stavební zákon, chce zrychlit čerpání dotací a do dvou let prosadit i normu o sociálním bydlení pro lidi v bytové nouzi.

Komu chcete konkrétně pomoci?

Jednoduše řečeno, zákon by měl pomoci především těm, kteří nejsou schopni se vlastními silami postarat o své bydlení.

A jak se rozhodne, kdo bude mít na byt nárok?

To, kdo je v bytové nouzi, bude definovat obec.

Co je to bytová nouze?

Například to, že vedle nedostatku finančních prostředků máte nepřiměřenou velikost bytu, hygienicky špatné zázemí či je byt přelidněný. Zda se jedná o osoby v zaviněné nebo nezaviněné bytové nouzi, určí obec, která toto prostředí zná.

Jak to bude obec zkoumat?

Jak již bylo řečeno, obec bude mít metodiku. Dále pak pomůže znalost místního prostředí. Nezávisle se do bytové nouze dostanete, když máte nízké příjmy. Typická skupina jsou senioři, zdravotně handicapovaní, samoživitelky. Ale to jsou normálně společensky přijatelní lidé, kteří řádně žijí, jenom mají nízké příjmy. Těm by samozřejmě, pokud již žijí v bytech, které jsou vyhovující, měl pomoci dávkový systém. Pokud nejsou schopni si byt nalézt z různých nezaviněných důvodů, měly by pro ně být k dispozici sociální byty podle tohoto zákona. Pokud jsou lidé v bytové nouzi nezaviněně, stát už řadu let poskytuje sociální bydlení, takzvané vstupní byty.

A co ti, kteří si problém způsobili sami?

Druhá skupina jsou ti, kteří se do bytové nouze dostali zaviněně, drogově závislí, alkoholici, neplatíci. Pro obec je důležité vědět, jak s těmito dvěma skupinami nakládat. Tady přicházíme s pojmem sociální domovy.

Co to je?

Mohlo by se zdát, že je to náhražka za ubytovnu, v tomto případě obecní certifikovaná ubytovna. Ve skutečnosti se bude jednat spíše o „byty“ nižšího standardu - ubytovací jednotky. Nižší standard si představte například ve formě jednoduššího řešení, menších místností a podobně. Naopak diskutujeme, že každá jednotka by měla mít sociální zařízení a kout na vaření. V případě vícečetných domácností nemusí být k dispozici pouze jedna místnost.

I když nežijí zrovna správným způsobem života, pořád jsou to lidé...

Musíme dbát na to, aby žili v hygienicky vyhovujících podmínkách. Na druhou stranu jsou to lidé, kteří neumějí hospodařit s penězi, takže tomu bude přizpůsobena sociální práce i dávkový systém. A budeme s nimi mít i speciální smlouvu, budou mít totiž trošičku omezena dispoziční práva.

Rozhodnout musí obce

Nový zákon z dílny ministryně Kláry Dostálové by měl pomoci s bydlením lidem, kteří mají problém bez vlastní viny.

Proč?

Není možné, abychom je vsadili do řádně fungujícího bytového domu, dokud nedostanou sociální práci a nezačnou se snažit začleňovat do společnosti. Lidé budou motivováni sociální prací, aby pak dostali vstupní byty, tedy klasické obecní byty prvního stupně. Oni si vyzkoušejí, jestli jsou schopni v nich fungovat, a je pak možné, aby si našli svůj byt na normálním trhu.

Zvládnou obce zkoumání, kdo má, a kdo nemá nárok?

Po rozhovorech se zástupci měst a obcí a s vírou ve schopnosti obecních samospráv se domnívám, že ano. Rozhodně si nedovedu představit, že by se rozhodovalo z centra. Obce mají obecní byty a doloží, kolik jsou jich ochotny dát do tohoto systému s tím, že podpora půjde za státem. Budou i dokladovat, jaké nájemníky v bytech mají, ale pokud prokážou, že v nich bydlí učitelé a lékaři, je to samozřejmě v pořádku.

Nehrozí vystěhovávání lidí z už obsazených bytů?

Tato myšlenka je skoro na úrovni šíření poplašné zprávy. Obec nebude muset a ani nemůže nikoho vystěhovávat. Stávající obecní nájemní bytový fond nebude předmětem zákona. Mohou ho využít v případě, že se byt uvolní, ale také nemusí. Vzniknou nové sociální byty a sociální domovy pro účely zákona, které podpoří stát.

Kolik procent bytů by podle vás mohly obce dodat?

Podle výsledků sčítání lidí, domů a bytů v roce 2011 bylo v ČR více než 267 000 neobydlených bytů. Pro potřeby sociálního bydlení je však třeba uvažovat především s byty v bytových domech, a těch je v obydlích domech 158 000. Pouze 22 000 je však v majetku obcí. Zároveň existuje řada důvodů, proč v den sčítání byly volné. Obydlený bytový fond v majetku obce je ve větší

ně případů obsazený, a tak lze konstatovat, že procento, se kterým by obce mohly disponovat, bude velmi malé. Proto zákon koncipujeme částečně jako investiční, i když by bylo jistě vhodné, zvláště u osob s kompetencemi k bydlení a v nezaviněné bytové nouzi, využít i bytový fond soukromých vlastníků, a to prostřednictvím dohody mezi obcí a jimi.

Vy už jste jednala se Svazem měst a obcí. Jaká byla jeho reakce?

Jednali jsme nejen se Svazem měst a obcí ČR, ale také se Sdružením místních samospráv ČR. S konceptem, který jsem jim představila, nebyl zaznamenán žádný problém.

Myslíte si, že pro zákon najdete ve Sněmovně podporu?

Jak již bylo řečeno, máme nastavený koncept, který byl již projednán s ministrem spravedlnosti, s předsedkyní sociálního výboru Sněmovny, máme za sebou zmiňovanou jednání se svazy zastupujícími města a obce.

Dokdy to chcete všechno prosadit?

Mám velmi ambiciózní plán. Věcný záměr zákona bychom chtěli předložit vládě v září, pak se zpracuje do paragrafového znění a byli bychom rádi, kdyby jeho účinnost byla od 1. ledna 2020.

Jste ministryně v demisi, myslíte, že je tento návrh případně průchozí, kdyby vaše angažmá nakonec nedopadlo?

Snažíme se pracovat se zdravým seliským rozumem a připravujeme koncept sociálního bydlení, který je v souladu s požadavky obcí. Neoplitkáme, a proto si myslím, že kdokoliv nový může navázat na to, co je již připraveno.

Ministerstvo rozdává hlavně dotace. Už dříve jste řekla, že chce-

te lidem pomoci, aby jejich čerpání netrvalo měsíce. Dnes si totiž stavebník musí na projekt nejdříve u banky půjčit a pak měsíce čekat, než dotační peníze reálně dostane a úvěr bance zase splatí. Uvedla jste, že řešením by

bylo právě vyloučení bank z tohoto systému. Jak byste si to představovala?

To je návrh pro programové období, které začne od roku 2021. Žadatelé, třeba obce, neziskovky či podnikatelé nemají na svých

účtech zdroje a my je nutíme vzít si na projekty úvěr. Proč ale nemůže stavebník přijít rovnou za ministerstvem s neproplacenou fakturou a to by mu po kontrole dotací zaplatilo. To je daleko snazší způsob.

INZERCE

DNES HRAJEME O 1,092 MILIARDY

A NAVÍC JEN PRO ČESKÉ SÁZEJÍCÍ

10 CEST KOLEM SVĚTA

EURO JACKPOT

LÍSTEK KE SVOBODĚ

Ministerstvo financí varuje: Účastí na hazardní hře může vzniknout závislost! 18+

Ambiciózní úřednice Klára Dostálová nepřišla na ministerstvo pro místní rozvoj do neznámého prostředí. Poslední tři roky tady totiž působil jako náměstkyně své předchůdkyně Karly Šlechtové
Foto: Petr Topič, MAFRA